

Hlavní název: Národní politika
Datum vydání výtisku: 19.10.1932
Číslo výtisku: 289
Druh dokumentu: číslo periodika
ISSN: 1805-2444
Číslo stránky: 3

SYSTEM
♦KRAMERIUS♦

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerus@nkp.cz

Sté výročí trvání francouzské Akademie věd mravních a politických.

Včera odpoledne oslavila francouzská Académie des sciences morales et politiques (Akademie věd mravních a politických) za účasti prezidenta francouzské republiky, členů vlády a všech pěti akademií, tvůrců francouzského institutu, své výročí svého trvání. Byla sice založena již roku 1795 za velké revoluce při zřízení Institutu, ale roku 1803 byla Napoleonem zrušena. Obnovena byla opět na podnět Guizotův vládou Ludvíka Filipa roku 1832 a letos tedy vzpomíná stého výročí svého nepřetržitého trvání.

Akademie má 40 řádných členů Francouzů a vedle nich 10 cizích členů přidružených. Za tyto cizí členy promluvil včera na slavnosti

ministr dr. Ed. Beneš o poslání Francie a nové Evropě.

V úvodu promluvil o velkých epochách francouzských dějin, které zachycily viditelně slovo v celém lidstvu, než přistoupil k zhodnocení dnešní doby.

Pravil, že celá evropská společnost je na přelomu opravdu velkých změn. Není sice konec sociální třídy buržoazie, ale vidíme silný boj o vzestup tříd nových. Odtud dnešní nejistota politická a sociální, ale také literární, kulturní a mravní. Odtud také nejistota mezinárodní. Více než polovina Evropy je v revoluci a revoluce ta vyjadřuje rozvrát, nejistotu a krizi dnešního člověka a dnešní kultury sociální, duchové a mravní.

To je problém dnešního člověka. Ale jakový byl problém moderního člověka v podstatě už r. 1814 a v takovém důležitém stavu zastihla ho světová válka. Přibližně možno charakterizovat smysl světové války určením hlavních rysů západoevropské kultury, představované především Francií, ale také Anglií, Spojenými státy a především Itálií, a jejich postavením ve kulturním stavu předválečného Německa a jeho bývalých spojenců. Státy střední Evropy až do války neprošly Velikou revolucí, nebyly demokratickémi, namnoze žily pod vlivem autority církve, dynastie a třídy aristokratické a neměly ve své historii nic, co by se rovnalo revoluci anglické, americké nebo francouzské. Světová válka byla v podstatě srážkou těchto dvou světů. Západní

sku. Univ. prof. dr. Knoll z Prahy zaeptoval ústředí pravil, že kulturní práce na Slovensku jest neúplná, pokud se omezuje jen na vědění; pravé vzdělání musí pro rovnoběžnost usilovat o vytvoření charakteru. Všechny lidové-politické orgány musí tu napomáhati. Je to zejména doznání, zejména srovnání, jak se vedlo Němcům za nadvlády Maďarska a jak zkvětlá dnes německá na Slovensku. Ovšem to nevadí pražské „Bohemii“ nadřazovat Maďarům a Budapešti proti Československu. A ptáme se: jak měří Německo slovenským menšinám, lužickým Sřbům a Polákům? Tito citají na půdního miliónu duší a nemají ani jediné pořádné obecné školy polské, také v Hrušvici se připravují k založení jednoty. „Hlas Volyny“ doufá, že i jiné české osady na Volyni a snad i v Kongresovce následovat budou horšího příkladu. — Jednotu v Mirošovicích konala veřejné cvičení dne 21. září, kde jednal br. Linhart promluvil o Tyršovi a následoval hold Tyršovi. Prezidentu Masarykovi a Mošickému provolána sláva. — Také v Sedmidubech oslavily své narozeniny Tyršovy. Promluvil br. Maksa. — Pani Anna Nováková (z domu Barfková), narozená v Chručimě (Čechy), zemřela v Rovně ve věku 85 let. Zesnulá byla z prvních přistěhovalců na Volyn v Rusku a významovala se velice vlnitou a upřímnou povahou. Vychovala četnou rodinu, rozptýlenou nyní po třech sousedních slovenských státech: Polsku, Československu a Rusku.

• **Bulharské vylacení i bulharský generální konzulát v Praze** přestěhovaly se definitivně na Václavské nám. do čísla 31. Úřední hodiny jsou denně od 10 do 13 hodin.

• **Brigádní generál Čeněk Panzner zemřel.** Včera odpoledne zemřel po krátké chorobě v divišní nemocnici v Brně velitel 6. pěší divise a brněnské posádky brigádní generál Čeněk Panzner ve věku 57 let. Světová válka zastihla zesnulého v hodnosti setníka, v poli byl povýšen na majora a v této hodnosti byl r. 1919 převzat do čsl. armády. V čsl. armádě v r. 1919 jako podplukovník pěšího pluku se zúčastnil bojů na Slovensku a v nich si získal čsl. válečný kříž. Plukovníkem byl jmenován r. 1921 a v r. 1925 byl ustanoven přednostou XVI. oddělení MNO. Brigádním generálem byl jmenován 1. května 1928 a v této hodnosti přišel do Brna jako velitel 6. divise od 31. I. 1930.

• **Umrli.** V pondělí zemřela vdova po profesoru vysoké školy zvěrolékařské, Albina Strusková, tchyně býv. ministra financí, odbořového přednosty téhož ministerstva, dr. Bohumila Vlasáka. Bude zpopelněna ve čtvrtek, 20. října o 11. hod. dopol. v novém pražském krematoriu.

• **Polský skladatel Karol Szymanowski do Prahy.** Známý polský skladatel Karol Szymanowski, autor opery „Kráľ Roger“, která má premiéru v Národním divadle 21. t. m., přijede ve čtvrtek ráno do Prahy na premiéru svého díla.

• **Italský vyslanec k umrti kpt. Poplera.** Italský vyslanec v Praze ministr Quido Rocco zaslal ministru národní obrany dr. Viskovému k tragické smrti kapitána R. Poplera tento telegram: Prosim Vás, abyste přijal projev hluboké soustrasti nad předčasným smrtí kapitána R. Poplera, který k vlastnostem dokonalého důstojníka a nedělního jezdce, uměl připojit vlastnosti válečného kamráda, zachoval i za dobu svého pobytu v Itálii trvalé stopy sympatie a lásky. — Také vojenský attaché republiky Polské podplukovník gšt. O. Czerwinski zaslal soustrastný projev z téhož podnětu náčelníku hlavního štábu generálu J. Syrovému.

• **Polský soustrast nad neštěstím kap. Poplera.** Polský vyslanec dr. Grzybowski k dostal se včera k zastupci zahraničního ministra dr. Krofotovi a k uložení své vlády mu vyslovil nejsrdčejší soustrast nad tragickou smrtí

Evropa válku vyhrála, střední a východní Evropa porážkou utrpěla a jako následek prožívá teprve dnes těžkou revoluci. Ale názor, jako by rozervaný duševní stav dnešního člověka byl jen výsledkem světové války, není přesný. Příčiny toho sahají daleko do 18. a 19. století. Válka jen podtrhla a dovršila, co už tu bylo.

Válka pokračovala po příměří a v jejím směru pokračuje metodami nekravnými dále. Nehrozi tu Evropě nebezpečí největší? Válka? Revoluce? — To jest konec konců nejsilnější výkřik dnešní neklidné doby.

Jaký je úkol dnešní Francie v této situaci evropského světa a světa vůbec? Na evropském kontinentu si Francie zachovala klid, rozvahu a vědomí národní tradice; zůstává v rovnováze. Její politické instituce fungují normálně. Je národem, v němž ani instinkty a vášně, ani mysticismus rasový a třídní nezdolal rozum.

Hledají se vzory v Rusku, fašistické Itálii, ba i v Německu. Ideály demokracie a ideologie let 1789 se pokládají za otřesené, perhoroskuje se humanitářská a pacifistická ideologie mezinárodní a lidské solidarity, mluví se o nezdravé ideji socialistické — to jest všeho toho, co je dědictvím Veliké revoluce.

Veliká revoluce byla revoluta rozumu. Proto dovedla revoluci zastavit a její opravdové hodnoty zachovat. Revoluce ruská, německá a italská jsou revolucemi citu, instinktu a uhažené sensibility. Ty se tak snadno zastaví, nedají. Dovede tato revoluce vytvořit svůj duchový řád, který bude ovládat Evropu na celá století?

Po mém soudu tradičními západoevropský racionalismus svůj zápas s východními instinktyvisem vyhraje. Je pravda, že bude musit podobit novému a náležitěmu zkoumání dnešní instituce a rvidovat je, shléd-li, že toho bude třeba, stejně tak, jako bude musit mít odvahu vypádat se definitivně s oprávněnými požadavky čtvrtého stavu. Tak se jeví celý evropský problém a úkol dnešní Francie.

Zahraniční ministr dr. Beneš vykonal včera k večeru v Elysejském paláci návštěvu prezidentu republiky Lebrunovi a poděkoval mu jménem čsl. vlády za jeho osobní účast na slavnosti v Cernavě.

Panzner ve věku 57 let. Světová válka zastihla zesnulého v hodnosti setníka, v poli byl povýšen na majora a v této hodnosti byl r. 1919 převzat do čsl. armády. V čsl. armádě v r. 1919 jako podplukovník pěšího pluku se zúčastnil bojů na Slovensku a v nich si získal čsl. válečný kříž. Plukovníkem byl jmenován r. 1921 a v r. 1925 byl ustanoven přednostou XVI. oddělení MNO. Brigádním generálem byl jmenován 1. května 1928 a v této hodnosti přišel do Brna jako velitel 6. divise od 31. I. 1930.

• **Umrli.** V pondělí zemřela vdova po profesoru vysoké školy zvěrolékařské, Albina Strusková, tchyně býv. ministra financí, odbořového přednosty téhož ministerstva, dr. Bohumila Vlasáka. Bude zpopelněna ve čtvrtek, 20. října o 11. hod. dopol. v novém pražském krematoriu.

• **Polský skladatel Karol Szymanowski do Prahy.** Známý polský skladatel Karol Szymanowski, autor opery „Kráľ Roger“, která má premiéru v Národním divadle 21. t. m., přijede ve čtvrtek ráno do Prahy na premiéru svého díla.

• **Italský vyslanec k umrti kpt. Poplera.** Italský vyslanec v Praze ministr Quido Rocco zaslal ministru národní obrany dr. Viskovému k tragické smrti kapitána R. Poplera tento telegram: Prosim Vás, abyste přijal projev hluboké soustrasti nad předčasným smrtí kapitána R. Poplera, který k vlastnostem dokonalého důstojníka a nedělního jezdce, uměl připojit vlastnosti válečného kamráda, zachoval i za dobu svého pobytu v Itálii trvalé stopy sympatie a lásky. — Také vojenský attaché republiky Polské podplukovník gšt. O. Czerwinski zaslal soustrastný projev z téhož podnětu náčelníku hlavního štábu generálu J. Syrovému.

• **Polský soustrast nad neštěstím kap. Poplera.** Polský vyslanec dr. Grzybowski k dostal se včera k zastupci zahraničního ministra dr. Krofotovi a k uložení své vlády mu vyslovil nejsrdčejší soustrast nad tragickou smrtí

Poslanec F. Staněk, který se má stát po změně vlády nástupcem posl. Malýpetra v předsednictví poslanecké sněmovny.

čsl. kapitána Rudolfa Poplera v pardubické steeple chase. — Sportovní kruhy polské byly zprávu o smrti vynikajícího českého závodníka kap. Poplera hluboce docteny. Byl znám ve Varšavě jako sportman nejvyšší třídy. Tlek vyjadřuje nejživější politování nad touto ztrátou, která potkala Československo.

• **Kpt. Poplerovi snáta posmrtná maska.** V pondělí odpoledne šel před pitvou nešťastné zahynulému jezdckému závodníkovi kapitánu Rud. Poplerovi posmrtnou masku v mramří posádkové nemocnice v Pardubicích kapitán a akad. malíř a sochař František Zusk a od pardubského železničního pluku.

• **Sokol armáda.** Tělocvičná jednota Sokol v Přesově věnuje na prapor pěšího pluku 14 etuhu s heslem „Všetko pro vlasť“. Sluha připjata bude na plukovní prapor dne 28. října t. r.

• **Praha—Paříž.** U příležitosti posvěcení čsl. hřbitova legionářů v Cernavě v Alasce, zaslal primátor hl. města Prahy JUDr. Karel Bax a panu De Fontenay, prezidentu Municipální rady pařížské, telegram, jímž děkuje za srdečný projev, kterým uctil památku dobrovolníků československých, padlých v Alasce.

• **Gerhart Hauptmann hostem Pen-klubu.** Pražský Pen-klub uspořádal včera na počest Gerharta Hauptmanna oběd, jehož se zúčastnili čeští i němečtí spisovatelé a žurnalisté. S Gerhartem Hauptmannem přišla jeho choť. Přítelkem promluvil prof. dr. Otakar Fischer, který zdůraznil, že ačkoli mezi postavami Hauptmannovými a českým prostředím jsou propastné rozdíly, přece jenom v láhvi jsou shody, totiž v základním náboženském a sociálním sáhovu lidských postav obou národů. Ve své odpořdi zdůraznil Hauptmann nadmárodnost duchov. ni kultury. Dále mluvil pražský německý básník Adler, překladač Vrchlického, který zdůraznil dobro shodu v literárním světě obou národů.

• **Ve čtvrtek přijede do Prahy francouzský lovec.** Jde o výpravu 15 členů, kterou na Wilsonově nádraží o 18.11 hod. uvítá býv. guvernér Ehrenfeld a zástupci loveckých spolků a Myslivosti. Členové se dostaví v krojích. V pátek bude výprava přijata primátorem drem Baxou na pražské radnici a odpoledne odejde do Zehuzic na prohlídku tamějšího stáda bílých jelenů ve velkostiata řed. Stomeho a v sobotu je prohlídka muflonů v Dvlpkové-Ostráku na velkostiata inž. Lonského. V neděli jsou střelecké závody na Síchrově u Prahy.

• **Výstavka profesora dra Antonína Friha.** V geologickém oddě. Národ. musea v Praze je právě otevřena výstavka na paměť stých narozenin prof. dra Ant. Friha. Byl předním našim paleontologem, ornithologem, organizovatelem biologický výzkum v Čechách, povznesl naše rybářství na nebyvalou výš, byl výborným učitelem a přes 60 let spravoval geologické a zoologické sbírky Národ. musea.

• **Sezvrlek legionářů Slovenska a Podkarpatské Rusi** se koná ve dnech 27. a 28. t. m. v Turč. Sv. Martině. Přípravnému výboru dočasně četné závažné přihlášky legionářů ze Slovenska i Podkarpatské Rusi, ale i zoufalé dopisy těch, kteří pro nezamestnanost a bídu omlovaly neúct. Legionáři alibují a od ejezdů ozdravní nymějších rozhráných poměrů v legionářstvu. Znovu upozorňujeme, že ejezd martinecký nemeřuje proti žádné stávající leg. organizaci, a jeho cílem naopak je naléztí cestu a směrnic e spolupráci všech bratrů, bez rozdílu legio nářské příslušnosti, znahé v olzáckých nořnáních a hospodářských. Protektorát ejezdů přijíje br. Jar. Cervinský, div. gen. v. v. býv. první velitel čsl. voje na Rusi. Zádáme bratry všech leg. organizací, kterým idea legionářská není pouhou frází, ale svatým odkazem zahranič ního odboje a kteří skutečně si přeji, aby bylo doeznáto jednoty a svornosti v legionářstvu. Bratrstvo, aby v nejnhejšímu počtu přijeli do Martine. Závazné přihlášky, dotazy, jakož i veškerou korespondenci přijíma: Přípravný volegionářský ejezdový výbor, Turč. Sv. Martin.

• **Schůze „Exekutivy“ v Kladně** je svolána na dnes ve středu o 19. hod. do Lidového domu jako protestní schůze proti snižování platů státních, veřejných a podnikových zaměstnanců, profesorů, učitelů a pensistů. Referuje delegát „Exekutivy“ z Prahy Radovan S. a. l.

• **Staročeský nápis na prachatické sošce Budova.** o němž bylo psáno v nedělní zábavné a poučné příloze má tento smysl: Bohatý chytře, vida zlé, vyhne se chudý, před se jde, v škodu uvalí se. Právek každý nevnímá býva dven, skrz dary vinný bývá pomsta zavazena. Pro pavučné se přikrývá, již brouk prorazí, muška a ni zůstává.

Prof. dr. Marcel Labbé,
přednosta kliniky pro choroby vnitřní na pařížské universitě,

skvělý badatel na poli chorob žaz s vnitřní sekrecí, v oboru přeměny látkové a j., osvědčený přítel českého národa, nošný učitel našich mladých lékařů v Paříži studujících, proslavil v pondělí ve Spolku lékařů českých a na lékařské fakultě Karlovy university svou první přednáškou ze serie přednášek, které na pozvání vlády Československé republiky se uvolilo ochotně přednésti na universitách československých.

Přednáška o „Stavech paradiabatických“ byla zahájena proslavou prof. dra Ostrčila, předsedy Spolku lékařů českých, slavnostním odovněním hosta prodekanem lékařské fakulty spec. prof. drem K. Weingnerem, který akcentoval nutnost větších a těsnějších styků kulturních mezi Francií a Československem, a rektorem masifiky Karlovy university prof. drem R. Kimlou. Přednáška p. prof. Labbého pojednává o stavech příbuzných diabetu cukrové, jež však nevedou k těžkým projevům cukrovky, nýbrž chovají se jako onemocnění málo nebezpečné. Přednášející uvedl zásluhy české školy lékařské a práce klinik interních, v poměrně zensulého svého přítele prof. Lad. Syllaby. Probral práce evoje a své školy, kriticky ocenil práce citi a vymezil přesně pojem stávků cukrovky podobných. Zdůraznil význam rozlišení těchto stávků od pravé cukrovky a probal postupy léčení těchto případů. Přednáška, vynikající krásným slohem, včtenou výslovností, jasnou koncepcí a přesvědčivými důvody vědeckými, byla naplata a pozorně sledována velmi četnou shromážděnou členy obou profesorského naší lékařské fakulty, lékaři klinik i pražských nemocnic, praktiky i studujícími medicíny a četnými hosty, mezi nimi zástupci francouzských institucí v Praze. Dlouhotrvající potlesk svědčil o velké oblibě, kterou prof. Labbé si u svých posluchačů získal svým vystoupením a svou snahou spolupracovat těsně s interními českými.

Prof. Labbé přednáší dnes v 6 hod. večer ve francouzském ústavu E. Denisa v Praze, kap odjíždí do Brna a Bratislavy, aby tam přednášel na lékařských fakultách 20. a 24. t. m.

stupitel dra Ferdinanda Pelce raní Chleborodá-Rosolová, odborná učitelka v. v. z Brna-Kráľ. Pole. Oba noví členové složili slib.

• **Naléhavá nutnost provedení důborné revize všech veřejných investic za posledních 10 let.** Piše se nám z kruhů soudcovských: „Poplatníci našeho státu mají plné právo žádati veřejné důkazy toho, jak bylo při provádění veřejných investic veřejným jménem hospodářeno. Klade me panu ministru financí na erde, aby vyzval všechny naše veřejné úřady (státní i samosprávné) k předložení přehledu výkazu za posledních 10 let z veřejných prostředků provedených investic, a to: 1. pojmenování provedené investice, 2. účelne určený celkový náklad, 3. konu a za jakou cenu byl proveden investice zadáno, 4. konečný a skutečné zaplacený náklad, 5. kdo provedenou investici kolaudoval. Toto velmi důležité a poučné sestavení podá šesti ministerstva financí i celé veřejnosti velmi poučný a názorný obrazek toho, jak se veřejnými prostředky hospodářilo a koho má přídržeti k plné odpovědnosti. Přísná revize mnohých případů a potrestání případných vinníků jest v zájmu zavedení pořádku do hospodářství veřejné eravý. Bez-

• **Z německé téžby.** Zatočty „Anzeiger“ uleje si v úvodních řádkách, že znenáhu jsou „Z Berlína“ útoky proti našemu státu a proti jeho mimořádnou starost o Německo. Nyní si stážuje, že tamní byrokracie redá slůžnosti zahraničních německých skupin — rozuměj v Československu, pokud jde o větš potstování německými radem. Není přý potom divu, že taková byrokracie pokládá vládní politiku sudetských Němců za jediné správnou. — Tak to jde dále. Nedo podobného je v žádném státě netrpěl. Stvaní a nic než stvaní proti našemu státu a národu se tu hemží denně. List dělá takto patrně konkurenci některému německému listu v Praze. — Pražská gramotná „Dobrá Landpost“ aděluje ze župního shromáždění německého Kulturverbandu v Kremnici, že pracuje již deset let promíslená na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Předseda dr. Fröhvirt uvedl, že po smutných časech maďarské vlády vykazuje německé školství a kulturní život německý na Slovensku nový rozmach, ale hospodářská tísež že ho brzdí. Za Maďarů bylo tam sedm tisíc německých obecných a měšťanských škol, zdeho dnes je tu 140 škol a přes 400 tříd! To přý nestačí a tak žádají Němci svůj německý školský referát v Bratislavě, německé školní inspektory, oddělení německých poboch na slovenských školách a vytvoření samostatných německých škol atd. Školní inspektorát v Turčanském Sv. Martině přý zadržuje zřízení tří německých obecných škol a jedné měšťanské v kraji, ačkoli i v ministerstvu školství byl vysloven shlas se založením jejich. Profesor dr. Alfons Nitech z Kežmarku pravil, že tři dosavadní střední ústavy německé na Slovensku naprosto nestačí. — Dále nadáváme právu o sdružení německých učitelů jako předpokladu pro selou „národní politiku“ (!) přeci na Sloven-

Ruská státní obecná škola v Buzině.

V Buzině, politický okres Tabova, na Podkarpatské Rusi, byla vybudována nákladem asi 1.000.000.— Kč státní ruská pětitřídní škola obecná. Budova jest velmi účelná a vkusně vytešena.